

Na život a na smrt

Válka kmotrů je nejlepší část Kmentovy trilogie o bossovi Mrázkovi

V den, kdy byl zavražděn, volalo Františku Mrázkovi několik lidí. Třeba přítelkyně manželů Grossových a majitelka nevěstince Libuše Barková, šedá eminence bezpečnostních institucí Martin Hejl nebo policíí stíhaný miliardář Miloš Červenka. Jeden hovor vedl Mrázek dokonce v ruštině – asi tři hodiny před jeho smrtí mu volal Vitalij Ribalkin, šéf pražské pobočky ruské firmy Lukoil.

To je ukázka několika překvapujících informací, jež čtenář najde v už třetí knize, kterou o životě českého bosse podsvětí Františka Mrázka napsal novinář Jaroslav Kmenta. Podtitul knihy *Kmotr Mrázek III. zní Válka kmotrů*, což naznačuje, že tématem bude mafiánský souboj o vládu nad českou ekonomikou i politikou. Autor nabízí ucelený obraz českého podsvětí a organizovaného zločinu, na rozdíl od prvních dvou dílů jde tentokrát do hloubky a opisy policejních odposlechnů využívá k hledání souvislostí.

S duší veksláka

Vydání dvou předchozích dílů provázela masivní kampaň v Kmentově mateřském listu MF Dnes a ještě před publikováním samotné knihy jsme se tak dozvídali o Mrázkových telefonátech s poradcem premiéra Zemana Miroslavem Šloufem, o Mrázkových pokusech ovlivnit své obchody přes vrcholné politiky – Ivana Langera, Vlastimila Tlustého, nebo dokonce Václava Klause. Třetí díl už běžnému čtenáři neposkytuje tolik výbušných informací a laciných efektů, místo toho však nabízí důkladnou analýzu. Kmenta nás poutavě zasnívá do souboje dvou kmotrů – Krejčíře a Mrázka – o ovládnutí světa organizovaného zločinu i politiky. Ti dva se neměli rádi a z vyprávění je jasné, že jejich zápolení o moc oslabovalo českou zločineckou scénu daleko více než všechna policejní šetření zaznamenaná ve spisech Krakatice, Olej, Kmotr a další. Je dokonce pravděpodobné, že za pádem Krejčíře a jeho uvězněním stojí Mrázko-vo udání. Vraždy, které provázejí životy obou mužů, a likvidace jejich nejbližších spolupracovníků nakonec zdecimovaly party obou kmotrů a jejich vražedné soupeření oslabilo i jejich politické konexe.

Mottem celé knihy je vražda Mrázka a její vyšetřování. Kmenta šikovně pracuje s policejními alternativami motivů. Ať je nahlížíme z kterékoliv strany, část motivů pro popravu tohoto mafiána má velmi pravděpodobně politické pozadí. Detektivové se dodnes domnívají, že Mrázkova vražda nebyla možná ani bez

souhlasu podsvětí, ani lidí z byznysu, ale ani bez posvěcení politiků. Kmenta se toto podezření snaží rozmotat a dochází k zajímavým závěrům, které na tomto místě ovšem není nutné ani vhodné prozrazovat.

Válka kmotrů přináší na rozdíl od předchozích dílů zajímavý posun i vykreslením Mrázkovy osobnosti. Zatímco v prvních knihách ho lze vnímat jako všemocného bosse, podle jehož přání konají zabijáci i politici, v posledním díle je popsán jako muž, který nikdy nepřekročil stín veksláka. Kšefty kolem „jeho“ Setuzy byly pro něj příliš sofistikované, jeho síla byla ve vydírání, násilí a kontaktech na policii. Právě to bylo klíčem jeho úspěchu. V těchto pasážích Kmenta sice nejde dosti hluboko, ale vychází to z podstaty věci – je nucen čerpat pouze z policejních zdrojů, a ty se před ním stěží plně ote-

Hlavní role v této hře připadly policistům.

vřou. Kmenta se o odhalení kmotrových kontaktů na vysoké policejní důstojníky ani příliš nesnaží. Zřejmě proto, že na příští rok připravuje další díl své investigativní sagy, což by se mu bez pomoci zasvěcených detektivů – kteří jsou pravděpodobně obchody s Mrázkem po-špinění – nemuselo podařit.

Pocta analýze

Knize neuškodilo ani to, že pro zasvěcenější čtenáře nebude většina informací nijak překvapivá, Válka kmotrů pro ně může působit spíše jako jisté shrnutí. To je ale jeden z údělů investigativních novinářů: jejich práce dnes už nestojí jen na zbrusu nových a nepublikovaných faktech, důležitý je hloubkový přístup k faktům a jejich zasažení do kontextu nebo alespoň naznačení možných souvislostí. Kmentovi se tak dá vytknout pouze to, že často opomíná odkazovat na novinářské zdroje, ze kterých čerpal, některá fakta dokonce používá způsobem, jako by šlo o jeho vlastní objevy (jde především o práci jeho redakčních kolegů Sabiny Slonkové a Jiřího Kubíka).

Závažnější problém nastává ve chvílích, kdy Kmenta některá fakta používá spíše jako ornamenty, už se však nepídí po jejich významu a smyslu – například zmíněný telefonát Ribalkina Mrázkovi. Volali si. Policie získala z telefonátu dojem, že „osoba Vitalij má k Mráz-

JAROSLAV KMENTA:
KOTR MRÁZEK III.
VÁLKA K MOTRŮ

Kmenta 2009, 372 stran

kovi nadřazený vztah“, upozorňuje Jaroslav Kmenta. O čem to ale vypovídá? Vztah mnoha Rusů k Čechům takový přece je. Ale proč si ti dva volali, co spolu plánovali? Slíbil něco Mrázek muži, reprezentujícímu ruskou firmu, která opakovaně naznačila zájem o expanzi na českém trhu? Kmenta se to nepokusil zjistit a jeho informace tak působí samoučelně.

Stejná námitka platí i v souvislosti s informací, že Mrázkova pravá ruka Tomáš Pitr byl sousedem Stanislava Grosse – jeho byt tedy mohl být používán jako základna pro odposlechy expremiérova soukromí. Jestli tomu tak doopravdy bylo, se nedozvíme, stejně jako to, proč Grosse před sousedem nevarovali policisté. Podobný charakter má také informace o schůzce, na níž dává Mrázek policistovi, se kterým se sešel, zajímavý tip na svého protivníka: Radovan Krejčíř prý dostal z Kataru tři miliony dolarů, aby v Česku prosadil vydání katarského prince stíhaného v Praze za sex s mladými dívkami. Jak známo, na zásah tehdejšího ministra spravedlnosti Pavla Němce byl princ později skutečně vydán a unikl tak tuzemskému vězení. Jestli tehdejší ministr spravedlnosti jednal na popud Krejčíře a byl navíc podplacen katarskými dolary, se však nedozvíme, Kmenta se spokojí s jednou vě-
tou, že policie případ nevyšetřila.

Motivy vraždy

Přes všechny dílčí výhrady je třeba Kmentovu knihu ocenit, v českém kontextu jde o obdivuhodnou práci. V poutavě sepsaném příběhu tu vystává přesný obraz tuzemského podsvětí a prolomení hranic do politiky a státní správy: české podsvětí se tu vyjevuje jako omezený prostor, ve kterém významnou roli hrály, a možná ještě hrají, stále stejné tváře. Stejní policejní informátoři vystupují v mnoha případech s politickým pozadím, v jiných kauzách se stávají nástroji policie pro odsouzení nepohodlných lidí. Jde třeba o případ důstojníka BIS Romana Hrubanta, který před deseti lety odhalil osoby, jež pravděpodobně vynášely informace od tajných služeb. Byli jimi Martin Hejl a Tomáš Kadlec, oba blízce spojeni s Mrázkem.

Z Kmentovy knihy tak vyplývá, že podsvětí hrálo spolu s policisty i státní správou velmi nečistou hru. Mrázek a Krejčíř v ní ovšem neztvárnili hlavní role, ta připadla policistům, politikům a státním úředníkům, bez nichž by Mrázek neměl žádnou moc. A naopak – podsvětí bylo pro některé policisty a politiky jakousi bankou, která si neřádá úrok. ■

JAROSLAV SPURNÝ